

UNIČEVANJE DOMAČIJ – ENO IZMED OKUPATORJEVIH NASILIJ

(Tretje nadaljevanje in konec)

Iz podatkov, objavljenih v Loških razgledih 1985, letnik 32, je na straneh 238 in 239 razvidno, da je nemški okupator skupaj z domačimi izdajalci med drugo svetovno vojno uničil v naši občini skupno 340 objektov. V tem številu pa niso zajeti objekti, uničeni januarja 1942 v Dražgošah, kjer je bilo uničenih 78 manjših kmečkih domačij, cerkev, župnišče, mežnarija, osnovna šola, prosvetni in sokolski dom, in objekti, ki so bili uničeni novembra 1944 na Križni Gori, od 16 kmečkih domačij uničenih 8. Število objektov, ki so sestavljali uničene domačije v Dražgošah in na Križni Gori, ni znano. Predvidevamo pa, da sta domačijo sestavljala najmanj po dva objekta. Ob upoštevanju teh dejstev znaša število uničenih objektov 518. K temu številu pa je treba prišteti še stanovanjsko hišo in tri mline, ki so bili uničeni v letu 1945, podatki zanje pa so zbrani že po izidu Loških razgledov 32.

Število uničenih objektov v posameznem letu je naslednje:

leta 1941	10
leta 1942	258
leta 1943	64
leta 1944	70
leta 1945	120

Iz teh podatkov ugotovimo, da je bilo v letu 1942 uničenih največ objektov, vendar jih od tega števila odpade kar 162 na Dražgoše, 76 pa na objekte, ki so bili uničeni zaradi varnosti ob demarkacijski črti. Če primerjamo navedene podatke med seboj in upoštevamo pojasnila za uničene objekte v Dražgošah in ob demarkacijski črti v letu 1942, nam vzbudi pozornost podatek za leto 1945, ki zajema 120 uničenih objektov. Nehote se vprašamo, kaj se je dogajalo v letu 1945 oziroma, kaj je bilo povod za takšno divjanje okupatorja.

Vsem, tudi Nemcem je bilo ob začetku leta 1945 povsem jasno, da se vojna naglo približuje koncu in da bo Nemčija poražena.

Nemci so v pričakovanju anglo-ameriškega izkrcanja na severnih obalah Jadrana, v operacijski coni »Jadransko Primorje«, 12. marca objavili stanje pripravljenosti in svojim enotam dali konkretne naloge za ta primer. Pogoj za uspešno obrambo te cone pa je bilo varno zaledje, kar je narekovalo obsežnejšo ofenzivno operacijo proti silam 9. korpusa, ki naj bi zajela zahodno Gorenjsko ter vzhodno in osrednjo Primorsko. Ofenziva naj bi imela dva dela. V prvem delu »Frühlingsanfang« – »Začetek pomladi« naj bi uničili partizanske sile na Gorenjskem in Cerkljanskem, v drugem delu, ki naj bi potekal skoraj hkrati in ki se je imenoval »Winterende« – »Konec zime«, pa naj bi enaka usoda doletela enote NOV v Trnovskem gozdu, Čepovanski dolini ter na Vojskarski, Šentviški in Banjški planoti.

Ofenziva se je pričela 19. marca 1945. Prvega dela sovražnikove ofenzive se je udeležilo 15.000 do 20.000 pripadnikov nemških in kvizlinških enot (med njimi številni vlasovci, gorenjski in Rupnikovi domobranci). Prvi del ofenzive je bil končan 5. aprila.

Enote 9. korpusa so v tej ofenzivi doživele hud poraz, saj je padlo ali bilo ubitih preko 300 borcev, okrog 1000 pa so jih pogrešali. Hude žrtve so bile tudi med civilnim prebivalstvom, kar velja tudi za našo občino. Nemci in domači izdajalci (gestapovci in domobranci) so neusmiljeno požigali in pobijali cele družine z otroki in starčki vred in jih metali v ogenj (nekateri tudi žive). Najbolj okrutni so bili vlasovci in domači izdajalci.

Uničeni objekti v letu 1945:

Pretežno so pri uničevanju sodelovali tudi domobranci. Razlog za uničevanje je bilo predvsem maščevanje nad družinami, ki so bile na strani NOV in so ji nudile materialno podporo.

1. Neugotovljenega dne v mesecu januarju (kmalu po novem letu) so Nemci streljali z minometom iz postojanke v Gorenji vasi v smeri Hlavčih Njiv. Zaradi izstrelkov se je vnel kozolec Franca Mlakarja, p. d. Hlevškarja, Hlavče Njive 1, ki je pogorel do tal.

2. Dne 2. januarja so Nemci iz postojanke v Gorenji vasi streljali s težkim orožjem (topovi ali minometi) v smeri domačije Lovra Rihtaršiča, p. d. Slajkarja, Hotavlje 59, ker so se tam zadrževali partizani. Izstrelki so močno poškodovali stanovanjsko hišo, medtem ko je bil svinjak v prizidku porušen.

3. Dne 4. januarja so bili nemški žandarji iz Selc v zasedi nedaleč od domačije Leopolda Pintarja, p. d. Joška, Studeno 24. Opazili so skupino partizanov, ki je šla mimo hiše. Iz maščevanja so z zažigalnimi minami iz minometa zažgali domačijo (hišo s hlevom), ki je pogorela do tal.

4. Dne 2. februarja so Nemci in domobranci iz Gorenje vasi zaradi izdaje napadli zasedo Vojkove brigade, ki je bila v nenaseljeni hiši Jerneja Oblaka, p. d. Jurčka, Fužine 2. V boju so padli štirje partizani, dva pa so ujeli in ju še isti dan ubili. Domačijo (hišo in hlev) so zažgali in so v njej zgoreli padli partizani.

5. Dne 11. februarja so Nemci in domobranci zažgali domačijo (hišo, hlev in kozolec) Jakoba Benedika, p. d. Primoža, Jazbine 2, in domačijo (hišo, hlev in skedenj) Marjane Šink, Jazbine 3. Požgali so iz maščevanja, ker sta bili družini na strani partizanov in so se le-ti pri njih zelo pogosto zadrževali. Ogenj se je razširil tudi na domačijo Jakoba Jeraša, p. d. Klemenca, Jazbine 4. Zgorela sta hiša in hlev.

6. Dne 20. februarja je od nemških zažigalnih izstrelkov pogorel hlev Janeza Štalca, p. d. Mešiča, Martinj Vrh 7. Nemci so tedaj naropali nekaj živil.

7. Dne 23. februarja so požgali stanovanjsko hišo Frančiške Demšar, p. d. Za Smolevo, Martinj Vrh, ker je bila na samem v gozdu. Sovražnik je sumil, da je domačija zaradi ugodne lokacije zatočišče partizanov.

8. Dne 23. februarja so požgali stanovanjsko hišo Antona Jelovčana, p. d. Kamnarja, Martinj Vrh 12a, Gospodarja domačije so že pred tem aretirali in ustrelili.

9. Dne 23. februarja so požgali domačijo (hišo in hlev) Jakoba Freliha, p. d. Rebrčana, Martinj Vrh 39, potem ko so jo izropali. Domačija je bila stalno zatočišče partizanov.

10. Dne 24. februarja so požgali domačijo (hišo in hlev) Jožeta Benedičiča, p. d. Bendišča, Martinj Vrh 16, ki je pogosto nudila zavetje lačnim in premraženim partizanom.

V zadnji nemški ofenzivi od 19. marca do 5. aprila so bili uničeni naslednji objekti (od zap. št. 11 do 50). Neugotovljenega dne med omenjeno ofenzivo so bili uničeni objekti (od 11 do 19):

11. Zažgali so kozolec – dvojnik Janeza Koširja, p. d. Hribuca, Javorje, ker so v njem našli orožje, ki so ga tam verjetno pustili partizani.
12. Zaradi nemškega obstreljevanja z artilerijo se je vnel in pogorel kozolec – dvojnik Janeza Vodnika, p. d. Anžeca, Dolenčice.
13. Zažgali so kozolec – dvojnik Alojza Božnarja, p. d. Polenška, Dolenčice 1.
14. Zažgali so kozolec – dvojnik Franca Kokalja, p. d. Malšna, Dolenčice.
15. Požgali so domačijo (hišo in hlev) Franca Štiblja, p. d. Dermota, Javorje, iz maščevanja, ker sta bila dva sinova v partizanih od leta 1941.
16. Požgali so hišo Lovra Tavčarja, p. d. Kovača, Javorje. Bila je nenaseljena, ker je družina že leta 1942 zbežala na Koroško iz strahu pred NOV. V njej je bila dalj časa kurirska javka.
17. Drugič so požgali osnovno šolo v Javorjah (prvič 29. junija 1944).
18. Požgali so nenaseljeno bajto (kajžo) Martina Dolenca, p. d. Skobla, Bukov Vrh 24, ker sta se dva dni prej v njej zadrževala partizana, kar je neka ženska prijavila domobrancem.
19. Požgali so po spopadu s partizani (ob umiku) hlev Marice Mesec, p. d. Lebnove, Ševlje 1. Živino so domači rešili, medtem ko je hlev pogorel do tal.
20. Dne 21. marca so zažgali kozolec Franca Bogataja, p. d. Planinčarja, Na Logu 5, ker so na njem odkrili dva partizana. Enega so ujeli in še isti dan ustrelili v bližini, drugi pa je zgorel.
21. Dne 23. marca so iz maščevanja požgali domačijo (hišo in hlev) Antona Ranta, p. d. Na Žbontu, Davča 54, ker je družina sodelovala z NOV in so se na domačiji pogosto zadrževali partizani iz bližnjih zemljank oziroma taborišč.
22. Dne 24. marca so požgali domačijo (hišo in gospodarsko poslopje) Luka Debeljaka, p. d. Dobreta, Martinj Vrh 27. Predhodno so jo izropali. Domačija je bila stalno zatočišče partizanov.
23. Dne 24. marca so požgali domačijo (hišo in gospodarsko poslopje) Janeza Demšarja, p. d. Štulca, Osojnik. Hišo je domačim uspelo pogasiti.
24. Dne 24. marca so požgali domačijo (hišo in gospodarsko poslopje) Nikolaja Derlinka, p. d. Žagarčka, Osojnik. Predhodno so jo izropali.
25. Dne 24. marca so požgali hlev Aleša Mediževca, p. d. Koblarja, Osojnik.
26. Dne 24. marca so požgali v Davški grapi skladišče žaganega lesa Neže Čemažar, p. d. Šturmove, Potok 3. Pri skladišču so ustrelili Franca Ranta, starega 70 let, stanujočega na Zalem Logu 44 in ga vrgli v ogenj.
27. Dne 24. marca so požgali v Farjem Potoku (sedaj Potok), ki je štel 18 hiš, naslednje objekte:

Ostanki požgane Šturmove
žage v Potoku. Foto Lovro
Hribar, iz brošure Gorenjsko
vojno področje

- a) hišo in gospodarsko poslopje Janeza Freliha, p. d. Smrekarja, Potok 4. Domačim je uspelo hišo pogasiti;
- b) hišo Andreja Šturma, p. d. Bajtarja, Potok 5, v kateri je bil sedež SPŽZ in SKOJ;
- c) hišo in gospodarsko poslopje Janeza Božiča, p. d. Ocvirka, Potok 2. V hiši sta bila od konca decembra 1944 nastanjena Oblastni komite (Ob KOM) KPS za Gorenjsko in Pokrajinski odbor OF za Gorenjsko, nekaj časa tudi čevljarška delavnica Gorenjskega vojnega področja (GVP);
- d) hišo in gospodarsko poslopje Antona Ceferina, p. d. Marenkovca, Potok 18. Hišo je domačim uspelo pogasiti. Domačijo so prehodno izropali (odgnali tudi živino). Domačija je bila stalno zatočišče partizanov. Od konca decembra 1944 se je tu zadrževal zaščitni bataljon Ob KOM KPS za Gorenjsko;
- e) hišo Antona Koblarja, p. d. Hribovca, Potok 14. Hiša ni bila naseljena, ker je bilo nekaj članov družine v partizanih, ostale pa so Nemci izselili leta 1943. Hiša je bila stalno zatočišče partizanov in političnih forumov;
- f) hišo z gospodarskim poslopjem Matevža Marklja, p. d. Brgleza, Potok 8;
- g) hišo Antona Primožiča, p. d. Pri Tonetu, Potok;
- h) domačijo (hišo in gospodarske objekte) Franca Šturma, p. d. Matevžka, Potok 15, v kateri se je zadrževal štab GVP s svojo zaščitno enoto. Hiša ni bila naseljena, ker so Nemci po odhodu sina Franca k partizanom družino izselili 25. januarja 1943, hišo pa izropali;
- i) novejšo domačijo (hišo, gospodarsko poslopje, mlin in žago) Matevža Čemažarja, p. d. Šturma, Potok 3. V hiši je bila ambulanta, na žagi pa električna centrala GVP. V mlinu je mlel žito za potrebe partizanov partizanski mlinar. Gospodarja domačije so Nemci ustrelili na pragu hiše že med blegoško ofenzivo 4. avgusta 1942;
- j) starejšo hišo Matevža Čemažarja, p. d. Šturma, Potok, ki ni bila naseljena in je bila brez hišne številke. Stala je nedaleč od novejše lastnikove hiše Potok 3. V njej je bilo skladišče GVP.
28. Dne 24. marca so zažgali »Blegošarjevo« domačijo (hišo, bajto in gospodarsko poslopje), Davča 78, ki je bila last Matevža Čemažarja, Potok 3, najemnik pa je bil Anton Šturm. V hiši so bile od jeseni 1944 čevljarška, kleparska in puškarška delavnica GVP, v gospodarskem poslopu, v sestavu katerega je bil tudi hlev, pa skladišče usnja in živina GVP.
29. Dne 24. marca so zažgali hišo Jožeta Ranta, p. d. Joška, Zali Log 44, ki je

Požgana Blegošarjeva
domačija v Davči. Foto Lovro
Hribar, iz brošure Gorenjsko
vojno področje

bila že od leta 1942 zatočišče partizanov in aktivistov (le-ti so to domačijo poznali pod vzdevkom »Pri samcu«). Hišo so predhodno izropali. Gospodar se je pred pričetkom ofenzive umaknil s partizani, za varuha hiše pa postavil strica Franca Ranta (njegovo usodo glej pod zap. št. 26).

30. Dne 24. marca so požgali iz maščevarja hišo in hlev Antona Čemažarja, p. d. Matevžovca, Davča 8 (sedaj 76), ker je družina sodelovala z NOV in je sin padel v partizanih.

31. Dne 24. marca so požgali domačijo (hišo in hlev) Antona Ranta, p. d. Jurčka, Davča 12 (sedaj 77). Gospodarja domačije so domobranci ubili že prej.

32. Dne 24. marca so požgali domačijo (hišo, hlev in mlin) Blaža Bohinca, p. d. Na Matikuš, Podvrh 2, iz maščevarja, ker je gospodar mlel v mlinu žito za partizane. Postrelili so vso družino (gospodarja, ženo in pet mladoletnih otrok), razen dveh najmlajših sinov, ki jih je mati ob prihodu sovražnikov poslala k sosedu. Ustreljene člane družine so zmetali v ogenj.

33. Dne 24. marca so zažgali hišo Valentina Kejžarja, p. d. Krivca, Davča 71, v kateri so imeli partizani skladišče raznega materiala. Gospodinja je bila tedaj že v begunjskih zaporih.

34. Dne 24. ali 25. marca so minirali mline lastnikoma, ki sta mlela žito za partizane:

- a) Martinu Kreku, Dolenčice,
- b) Janezu Tavčarju, Dolenčice 12 (dva mlina).

35. Dne 25. marca so požgali mlin Franca Frlica, p. d. Pri Jakopu, Volaka, ki ni obratoval že več let.

36. Dne 25. marca so požgali mlin Marije Stanonik, p. d. Gričarjeve, Volaka 2, ker so v njem mleli žito za partizane. Predhodno so pobrali žito in moko.

37. Dne 25. marca so požgali domačijo (hišo, hlev, kozolec, žago in mlin) Janeza Šinkovca, p. d. Logarja, Čabrače 3, ker sta bila gospodar in njegov brat v partizanih.

38. Dne 25. marca so požgali domačijo (hišo, hlev in mlin) Cirila Kreka, p. d. Karlovčana, Dolenja Ravan 3, ker je bil gospodar v partizanih, v mlinu pa so mleli žito za partizane. Gospodarjevo teto Maričko Tušar so ustrelili in jo vrgli v goreči hlev.

39. Dne 25. marca so požgali domačijo (hišo, hlev, kozolec in mlin) Janeza Miklavčiča, p. d. Mlinarja, Suša 2, ker je gospodar mlel žito za partizane. Domačijo so predhodno popolnoma izropali. Postrelili so vso družino in jo zmetali v ogenj (gospodarja, njegovo ženo in šest mladoletnih otrok, od katerih je bila najstarejša hči Lojzka, ki je bila brez ene noge, stara 15 let). Pri tem najbolj gnusnem zločinu med zadnjo ofenzivo na loškem ozemlju so sodelovali tudi domobranci in gestapovci – domačini, med njimi zloglasni gestapovec Maks Kopač iz Žirov. Po zločinu je enemu izmed svojih pajdašev potožil, da se mu je malo zasmilil edino tisti »kripl«, pri čemer je mislil na invalidno Lojzko.

40. Dne 25. marca so domobranci iz Gorenje vasi požgali hišo, hlev in kozolec Marije Peternelj, p. d. Primcove, Žetina. Požig so baje opravili po naročilu njenega moža iz drugega zakona, ki je bil pri domobrancih v Gorenji vasi. Otroci iz njenega prvega zakona, ki so jih nameravali pobiti in zmetati v ogenj, so se z begom rešili.

41. Dne 25. marca so požgali hišo s hlevom Antona Šubica, p. d. Ocvirka, Delnice 14, ker je gospodar podkoval partizanske konje.

42. Dne 25. marca so požgali domačijo (hišo, hlev in kozolec) Tomaža Dolenca, p. d. Povletovega, Delnice 16, ker je družina sodelovala z NOV, gospodar pa je bil v partizanih. Ubili so štiri člane družine (gospodinjo, ki so jo vrgli v ogenj, sinova Franca in Dominika in hčerko Mici, članico KPS).

43. Dne 25. marca so požgali hišo s hlevom in kozolec Marije Naglič, p. d.

Šoštarjeve, Delnice 17, ker je imela dva sinova pri partizanih, hčerka Marica, članica KPS, pa je bila požrtvovalna aktivistka in nazadnje tudi partizanska učiteljica. Gospodinjo in hčerko Marico so po požigu odpeljali proti Poljanam. Med potjo so hčerko ubili v Podobenu, materi pa je uspelo pobegniti pod nekim mostom.

44. Dne 25. marca so požgali žago in skladišče lesa Franca Hainriharja iz Škofje Loke. Žaga je stala v bližini Leskovice v kraju imenovanem »Ograda«. Istočasno so požgali tudi lovsko kočjo istega lastnika, ki je stala v bližini žage. V njej je stanoval žagar Rudolf Bevk, ki je bil hkrati tudi Hainriharjev lovski čuvaj.

45. Dne 27. marca so požgali domačijo (hišo, hlev in kozolec) Alojza Peternelja, p. d. Martenača, Lajše 1, iz maščevanja, ker je gospodar, ki je bil krojač, pogosto šival za partizane. Njegovo delavnico pa so večkrat uporabljali tudi partizanski krojači, predvsem za izdelovanje partizanskih pokrival (»titovk«).

46. Dne 27. marca so požgali domačijo (hišo, hlev, svinjak, drvarnico, kovačijo in garažo) Lovra Telbana, p. d. Kalarja, Podjelovo Brdo 15. Domačija ni bila naseljena, ker so Nemci družino izselili v Srbijo že leta 1941, razen hčerke Marije, ki je bila poročena pri sosedu Kokalju. Le-ta je prišla s svojo hčerko Ivanko, rojeno 1929, prosit Nemce in domobrance, naj domačije ne bi požgali. Obe so ustrelili in vrgli v goreči hlev.

47. Dne 28. marca so požgali domačijo (hišo in hlev) Janeza Ranta, p. d. Žbontarskega Janeza, Zali Log 42, v kateri sta bila kurirska javka in sedež gospodarske komisije. Domačijo so predhodno izropali, gospodinjo Marico pa ustrelili in vrgli v ogenj.

48. Dne 28. marca so požgali nenaseljeno hišo Antona Peternelja, p. d. Na Produ, Koprivnik 2, ker so sumili, da je zatočišče partizanov. Hišo so predhodno izropali in naropano blago odpeljali s konjsko vprego v postojanko v Gorenji vasi.

49. Dne 28. marca so požgali hišo Andreja Eržena, p. d. Lukača, Stara Oselica 8. Predhodno so jo izropali in naropano blago odpeljali s konjsko vprego. Gospodinjo so mučili in pretepali. Nameravali so jo obesiti, kar pa je preprečil neki nemški vojak.

50. Dne 5. aprila so požgali hišo in gospodarsko poslopje Frančiške Polak, p. d. Pri Bašklanovc, Martinj Vrh 23, iz maščevanja, ker so malo prej na begu ustrelili nekega partizana, ki je prišel iz te hiše. Gospodinjo in mladoletno hčerko so ustrelili in vrgli v ogenj, medtem ko jim je sin Stanko, star 13 let, pobegnil skozi dim, ki se je valil iz goreče domačije in tako ušel gotovi smrti.

51. Dne 12. aprila so Nemci in domobranci napadli enoto Kosovelove brigade, ki se je zadrževala v Robidnici. Ob umiku so iz maščevanja požgali naslednje objekte:

- a) hišo, hlev in dva kozolca Martina Šturma, p. d. Joška, Robidnica 2;
- b) hišo in hlev Janeza Koklja, p. d. Pri Zajcu, Robidnica 3;
- c) hlev in kozolec Jožeta Možina, p. d. Pri Francu, Robidnica 1.

52. Dne 20. aprila so domobranci požgali hišo Ivane Podlipnik, p. d. Pri Jurku, Kališe, nekaj dni kasneje pa še barako za zasilno bivanje.

O p o m b e a v t o r j a

V *Loških razgledih* 32, 1985 je v drugem odstavku na strani 240 zapisano, da so Nemci in domobranci uničili zadnje objekte 12. aprila 1945 v Robidnici, kar ne drži. Na podlagi kasneje zbranega gradiva smo ugotovili, da so zadnja objekta uničili domobranci v Kališah, in to 20. aprila hišo, nekaj dni za tem pa še barako za zasilno bivanje.

Popravki iz prvega zapisa v *LR* 32, 1985: str. 237, 14. vrsta = dokaj hitro; 28. vrsta = bolj okrutni od svojih gospodarjev; str. 238, 7. vrsta = novembu 1944; str. 240, 26. vrsta = težje ranil (namesto ranila).

Pri opisu uničenih domačij je pri nekaterih hišah izrecno navedeno, da so jih pred uničenjem izropali. To pa ne pomeni, da niso izropali tudi nekaterih domačij, za katere to ni izrecno omenjeno. Vzrok temu so pomanjkljivo zbrani podatki, za kar je več vzrokov (velika odmaknjenost dogodkov, smrt lastnikov nekaterih objektov, nedoslednosti posameznih ZB NOV pri zbiranju oziroma preverjanju podatkov).

Uporabljeni viri

1. Dnevnik Staneta Pečarja s pohoda po partizanskih poteh v občini Škofja Loka v letu 1956, ki so se ga udeležili otroci padlih borcev NOV in žrtev fašističnega nasilja (original hrani avtor, prepis pa Loški muzej).
2. *Borec*, št. 1, 1957.
3. *Glas Gorenjske*, št. 53, 1956.
4. Kronika NOB za območje KS Sovodenj (hrani ZB NOV Sovodenj).
5. *Loški razgledi*: (1954), 3 (1956), 9 (1962), 13 (1966), 14 (1967), 15 (1968), 16 (1969), 23 (1976), 24 (1977), 27 (1980), 30 (1983), 31 (1984), 34 (1987).
6. Monografije o partizanskih enotah in knjižna dela s tematiko NOB: I. Jan, *Dražgoška bitka*, Ljubljana 1971. – J. Vidic, *Krik v Dragi*, Ljubljana 1971; *Sedem krst za Ronkarjevo domačijo*, Ljubljana 1978. – S. Petelin, *Prešernova brigada*, Nova Gorica 1966; *Vojkova brigada*, Nova Gorica 1968; *Enaintrideseta divizija*, Ljubljana 1985. – T. Lotrič, *Škofjeloški odred*, Ljubljana 1971. – *Gorenjsko vojno področje*, Kranj 1985. – *Pomniki NOB na Škofjeloškem*, Ljubljana 1986.
7. Topografija NOB Poljanske in Selške doline (hrani Loški muzej).
8. TV-15: A. Peternel-Igor, *Uporni Poljanci*, št. 18–21, 1984. – F. Galičič, *Šest skojevcev je padlo zaradi izdaje*, št. 6, 1985. – J. Mrovlje, *Domovina jih ne bo pozabila*, št. 6, 1985; *Partizanska postojanka v Žirovskem vrhu*, št. 43, 1985. – J. Vidic, *Kurir Bohun*, št. 3, 1985; *Domobranska obveščevalka prosi za partizanska leta*, št. 45, 1985. – M. Masterl, *Bilo je v Logu, v Poljanski dolini*, št. 35, 1985.
9. Podatki, ki so jih zbrale nekatere organizacije ZB NOV.
10. Številni podatki so zabeleženi na osnovi še drugih, tu neomenjenih pričevalcev iz Poljanske in Selške doline (hrani jih avtor).